ZİRAAT ODALARI VE ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİ NİZAMNAMESİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 7.8.1959, No: 4/11999
Dayandığı Kanunun Tarihi : 15.5.1957, No: 6964
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 4.9.1959, No: 10297
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 3, Cildi: 40, S. 1459

BİRİNCİ BÖLÜM

Azalık ve Kayıt İşleri

MADDE 1 – (1) Bu Nizamnamede yazılı (Kurum) tabiri, devamlı olarak çiftçilikle iştigal eden hükmi şahısları ve hükmi şahsiyeti haiz olmasalar dahi Devlete, katma ve hususi bütçeli dairelere, belediyelere ve iktisadi devlet teşekküllerine ait zirai işletme ve müesseseleri ifade eder.

MADDE 2 – (1) Kurumların, kanunun 5 inci maddesi gereğince verecekleri asli azalık beyannamelerinde aşağıdaki malümat bulunur:

a) Kurumun adı;
b) Kurumun merkezinin bulunduğu yer;
c) Beyanname veren, kurumun şubesi ise şubenin bulunduğu yer;
d) Kurumun faaliyet mevzuu;
e) Kurumun o yerdeki çiftçilik işlerine tahsis edilmiş sermayesi;
f) Kurumun o yerdeki temsilcisi.

(2) Kurumlar, zirai faaliyete başladıkları tarihten itibaren bir ay zarfında asli azalık beyannamelerini mıntıkası içinde bulundukları odaya verirler. Aksi halde bunlar, kanunun 35 inci maddesi gereğince odalar tarafından re'sen kaydedilirler.

MADDE 3 – (1) Asli azalık vasıflarını haiz hakiki şahıslar hakkında kanunun 5 inci maddesi mucibince bulundukları köylerde ihtiyar meclislerince, şehir ve kasabalarda ihtiyar heyetlerince tanzim ve tasdik edilecek cetveller, aşağıda yazılı malümatı ihtiva eder.

a) Adı ve soyadı, baba adı, doğum tarihi,
b) Kanuni ikametgahı,
c) Meslek ve sanatı,
d) Çiftçiliğin hangi şubeleriyle ve nerede iştigal edildiği,
e) Çiftçilik varlığı (Ayni ve nakdi olarak ayrı ayrı miktarı).

MADDE 4 – (1) Çiftçiliğin herhangi bir şubesinde veya çeşitli şubelerinde yetiştirici, ıslahcı, üretici veya değerlendirici olarak bir yıldan fazla faaliyet gösterenler devamlı çiftçi sayılırlar. Kurumlar, çiftçilikle iştigal müddetleri ne olursa olsun aza kaydedilmek mecburiyetindedirler.

(2) Ziraat faaliyet şubeleri şunlardır:

a) Tarla ziraati (çayır ve mer'a dahil);
b) Bahçe ziraati (meyvecilik, bağcılık, sebzecilik, çaycılık, gülcülük, çiçekcilik),
c) Çeşitli fidan ve ağaç yetiştiriciliği;
d) Hayvancılık (büyük veya küçük baş hayvanlarla kümes hayvanları, kürk hayvanları, arıcılık, ipek böcekçiliği ve kozacılık);

e) Mahsullerin yetiştiricileri tarafından işlenip değerlendirilmesi şartıyla ziraat sanatları (süt ve mamülleri, et ve mamülleri, şarapçılık, sirkecilik, meyve ve sebze yarı ve tam mamulleri ve nebati yağcılık).

MADDE 5 – (1) Muhtarlar, Ziraat odalarına yeniden aza kaydedilmeleri veya azalıktan çıkarılmaları lazım gelen veya oda azası iken çiftçilik varlığında değişiklik olan hakiki şahısları, her yıl Eylül ayı içinde oda idare heyetlerine bildirmekle mükelleftirler. Kurumlar, ilk beyannamelerinde malümatta husule gelen değişiklikleri, değişikliğin vuku bulduğu tarihten itibaren bir ay zarfında bir ek beyanname ile azası bulundukları oda idare heyetlerine bildirirler.

MADDE 6 – (1) Azalığa kayıt olunan kurumların ve hakiki şahısların odalarda hususi sicili tutulur. Sicile kayıt keyfiyeti odalarca kurumlara yazı ile bildirilmekle beraber, azalık cetvelinin hususi sütununa da işlenir. Kurumlar, hangi seçim çevresinin azalık cetveline ithal edilmişlerse, o çevrede reye iştirak ederler. Bu husus kendilerine yapılan tebligatta da ayrıca belirtilir.

(2) Hakiki şahısların azalığa kayıtları bir cetvel halinde kayda esas teşkil eden beyanname cetvellerini vermiş olan muhtarlığa gönderilir. Bu cetveller, muhtarlıkta 15 gün asılmak suretiyle ilan olunur. İlanın askıya alınması ve askıdan indirilmesi, tarihleri ile birlikte, zabıt varakası ile tespit edilir. Zabıt varakası muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından imzalanır. Bu ilan tebliğ yerine geçer.

MADDE 7 – (1) Alakalılar, kayıt muamelesine, yazı ile vaki tebligatta tebliğ tarihinden; ilanla vaki tebligatta, ilan müddetinin hitamı tarihinden itibaren 15 gün zarfında idare heyeti nezdinde itiraz edebilirler.

(2) Bu itiraz yazı ile yapılır. İtirazın müstenidatı itiraznameye bağlanır, oda heyeti bu itirazı, lüzumlu tetkikat ve icap ederse tahkikatı yaptıktan sonra ve itiraz tarihinden itibaren üç ay müddet içinde karara bağlar.

(3) Kararlar, itirazı yapana karar tarihinden itibaren bir hafta içinde yazı ile bildirilir.

(4) İdare heyeti kararına tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde yapılacak itiraz oda meclisince tetkik edilerek kati karara bağlanır.

(5) İtiraznameler ya doğrudan doğruya Ziraat Odalarına veya köy ve mahalle muhtarlarına verilir. Muhtarlar müracaat tarihini itirazname üzerinde tespit ve mühür ve imza ile tasdik ederek derhal oda idare heyeti reislerine gönderirler.

MADDE 8 – (1) Azalık durumları katileşenlere Ziraat Odası tarafından bir azalık karnesi verilir.

(2) Azalık karnesine azanın adı, soyadı, babasının adı, doğum yeri ve tarihi, işi ve hangi seçim çevresinde rey vereceği yazılır ve ayrıca seçim haneleri de bulunur. Azalık durumları kesinleşen seçim çevrelerine ait kati azalık cetvelleri her yıl oda tarafından o çevre muhtarlığına gönderilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Umumi Heyete Delege Seçimi

MADDE 9 – (1) Ziraat Odaları Umumi Heyet delegelikleri için yapılacak seçimler, tek dereceli ekseriyet sistemine göre ve gizli rey usulüyle olur.

(2) Rey serbest ve şahsidir. Reylerin sayılması ve ayrılması açık yapılır.

MADDE 10 – (1) Delege seçimleri, seçim çevreleri içinde yapılır. Oda azaları, ancak kendi seçim çevrelerinde reylerini kullanabilirler. Birden fazla seçim çevresinde rey vermek yasaktır.
(2) Her seçim çevresinde kanunun 7 nci maddesi gereğince Ekim ayında yapılacak Oda Umumi Heyet seçimlerinin hangi gün yapılacağı vilayet merkezinde valiler, kazalarda kaymakamlar tarafından tespit ve o seçim çevresinde münasip vasıtalarla ilan olunur.
(3) Rey verme günü saat 8 den 17 ye kadar olan zaman rey verme müddetidir. Saat 17 ye geldiği halde sandık başında reylerini vermek üzere bekleyen Ziraat Odası azaları varsa bunlar da reylerini kullanırlar.
MADDE 11 – (1) Seçim çevresinin ihtiyar meclisi veya heyeti, muhtarın riyasetinde toplanarak sandık kurulu vazifesini görür.
(2) Hazır bulunamayan azaların yerlerine yedekleri alınır. Sandık kurulu, bunlarla da teşekkül edemediği takdirde muhtar tarafından aza seçilebilme vasıflarını haiz kimseler kurula iştirak ettirilir. Muhtarın hazır bulunmaması halinde kurul kendi azası arasından bir reis seçer.
(3) Sandık kurulları, seçimin intizam ve selametle cereyanını temin için gerekli tedbirleri almak, rey verme işlerini idare ve kontrol etmek, reyleri saymak ve bu hususu tutanağa geçirmek ve neticeyi müstenidatı ile birlikte vilayet merkezinde valilere ve kazalarda kaymakamlara bildirmek vazifesiyle mükelleftirler.
(4) Bu seçimlerde milletvekili seçimleri için kullanılan rey sandıklarından faydalanılır. Rey sandıkları mahallelerde muhtarların vazife gördükleri yerlere, köylerde ise köy odasına, camiine veya okuluna vaz olunur.
MADDE 12 – (1) Seçim başlamadan önce sandık kurulu, sandığın içinin boş olduğunu ve bir zarf atılmasına yetecek delikten başka açık yeri olmadığını tespit ve bir tutanakla tevsik ettikten sonra dört tarafından bağlar ve bağlama yerini mumladıktan sonra muhtarlık mührü ile mumun üzerini mühürler.
MADDE 13 – (1) Rey kullanacak kimse azalık karnesini kurul başkanına verir. Başkan, aza cetvelinde seçmenin adını bulur ve masa üzerinde duran muhtarlık mührüyle mühürlenmiş zarflardan bir tane vererek seçmenin evvelden hazırlayacağı rey pusulasını, içi görülmeyecek şekilde katlanmış bir halde zarfa koymasını ve zarfı kapamasını tembih eder. Seçmen bu işi yaptıktan sonra zarfı sandığa atar ve azalık cetvelinde isminin hizasındaki seçim hanesini imzalar. İmza atmasını bilmeyen veya arıza sebebiyle imza edecek durumda bulunmayan seçmen, sol elinin baş parmağını basar, bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını basmış olduğu yanına yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu ismi yanına işaret edilir. Kurul başkanı, bundan sonra azalık karnesinin seçim hanesini mühürler ve karneyi sahibine iade eder.
(2) Azalık cetvelinde ismi bulunamamakla beraber azalık karnesini ibraz edenler cetvele ilave olunur ve seçime iştirak ettirilir.
MADDE 14 – (1) Rey verme işi biter bitmez kurul başkanı, yüksek sesle keyfiyeti ilan eder. Masa üzerinde sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Rey vermenin bittiği saat tutanağa geçirilir. Bundan sonra, azalık cetvelinde yazılı olup ta rey vermiş olanların sayısı, isimleri hizasındaki imza veya parmak izleri sayılarak tutanağa geçirilir ve netice yüksek sesle ilan edilir.
MADDE 15 – (1) Rey sayımına başlamadan önce kurul başkanı kurul azasından bir kişiyi cetvel kayıtçısı, bir başkasını sandıktan çıkarıp kendisine vermek ve bir diğerini de

MUVAKKAT MADDE 5 – (1) Kanunun 31 inci maddesinin d ve e bentleri mucibince Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Ticaret ve Zahire Borsaları tarafından ödenecek paralar, Ziraat Odaları Birliği teşekkül edinceye kadar Ziraat Vekaletinin göstereceği milli bir bankaya yatırılır. Birliğin teşekkülünde bu paralar Ziraat Vekaletinin tebliği üzerine Birliğe intikal eder.

ONUNCU BÖLÜM

Mer'iyet Hükümleri

MADDE 65 – (1) 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu hükümleri gereğince hazırlanmış ve Şurayı Devletçe tetkik edilmiş olan bu Nizamname (Sigorta hükümleri hariç) Resmi Gazete ile neşri tarihinden itibaren ve sigortaya müteallik hükümler bu tarihten 3 yıl sonra mer'iyete girer.

MADDE 66 – (1) Bu nizamnamenin hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.